

NOTISER

Under rubriken Notiser redovisas nyheter som rör insolvensrätt med ett brett anslag. Nyheterna kommer från olika aktörer verksamma inom ämnena. De återkommande aktörerna är Akademien för insolvens- och fastighetsrätt och Kronofogdemyndigheten med flera.

Konkursstorm enligt siffror från Creditsafe

När konkursåret 2022 summeras innebär det starten på en stor konkursvåg. Konkurserna har enligt Creditsafe ökat kraftigt sedan sommaren och december blev inget undantag, där landar uppgången på 26 procent. Totalt gick 6 248 aktiebolag i konkurs 2022. Värsta drabbat är sporthallar, e-handlare, livsmedelsbutiker och bilverkstäder. Konkurserna ökar och trenden väntas fortsätta – det är slutsatsen när kreditupplysningsföretaget Creditsafe presenterar helårssiffror för konkursåret 2022. Senaste halvåret har dominerats av kraftiga ökningar månad för månad. På årsbasis är uppgången åtta procent, och att det inte är högre beror på låga nivåer i början av året. Sett till fjärde kvartalet är konkursökningen på hela 38 procent. Enligt Creditsafe är Prognosen är att konkurserna fortsätter öka under kommande år. Det finns många orsaker till detta, men framför allt ser vi att både betalningsanmärkningar och skulder hos Kronofogden för företag inom högriskbranscher ökar. Många bolag som historiskt sett skulle gått i konkurs, överlevde under pandemin tack vare statligt stöd men med uppskjutna skatteskulder som kryper allt närmare. Lägg där till högre räntekostnader, höga el- och bränslepriser och en lågkonjunktur. Framför allt är det kombinationen av tusentals nystartade bolag senaste åren och våra hittills låga konkursnivåer som kommer bidra till stigande konkursutveckling. Sedan aktiekapitalet sänktes till 25 000 kronor (1 januari 2020) har antalet nya aktiebolag

i Sverige har ökat med 30 procent. Under pandemin startades rekordmånga aktiebolag och dessa går nu mot sin mest kritiska överlevnadsperiod historiskt sett att risken för konkurs är högst runt 30 månader.

Årets största konkurser

På topplistan över årets största konkurser finns Örebro's största privata byggbolag – ByggTema, med nästan 700 miljoner i omsättning. Byggtemas konkurs i mars ledde till att flera av deras projekt stod stilla då underentreprenörerna inte fick betalt. Även assistansbolaget Lystra Personlig Assistans i Stockholm (571 miljoner) och klädkedjan Indiska (391 miljoner) är bland de största konkurserna under 2022. Totalt har 30 företag med över 100 miljoner i omsättning gått i konkurs.

Bedrägliga bolag i toppen för tredje året

Sveriges största momsbedrägerihärva visar sig tydligt i konkursstatistiken även i år. De fem största konkurserna omsättningsmässigt kan alla kopplas till momsbedrägeri (därmed exkluderade). Av de 20 största är det 10 företag som har kopplingar till bedrägeri. Europeiska åklagarmyndigheten betecknar mobilhärvan som EU:s största momsbedrägeri någonsin.

Konkurserna upp 26 procent även i december

Årets sista månad registrerades 636 aktiebolag i konkurs, vilket kan jämföras 504 i december året innan. Det är en markant ökning på 26 procent. Största konkursen under december blev Energihem i Sverige AB med en omsättning på 367 miljoner.

Många nystartade aktiebolag under året

Det är fortsatt populärt att starta aktiebolag. Under 2022 har nästan 58 000 nya bolag registrerats. Totalt finns 737 000 verksamma aktiebolag i Sverige idag.

Modernisering av mervärdesskattelag

Den föreslagna lagen utgör en omarbetning av den nuvarande mervärdesskattelagen i syfte att göra regleringen mer lättförståelig och lättillämpad. Den nya lagen får en ny struktur, moderniseras språkligt och anpassas till mervärdesskattedirektivets begrepp, struktur och systematik.

I den nya lagen införs även bestämmelserna i lagen om särskilda ordningar för mervärdesskatt för distansförsäljning av varor och för tjänster samt vissa bestämmelser i lagen om frihet från skatt vid import, m.m. som endast avser mervärdesskatt. Vidare föreslås följändringar i flera lagar. Ändringarna föreslås träder i kraft den 1 juli 2023. Se www.regeringen.se, *Ny mervärdesskattelag, prop. 2022/23:46*.

Kvinnor över 45 år oftare har skulder hos Kronofogden

I en undersökning har Finansinspektionen och Kronofogden studerat utlåning och betalningsproblem tillsammans med Konsumentverket.¹ Undersökningen visar att det bland låntagare över 45 år är vanligare att kvinnor har skulder än män. En förklaring kan vara att större livshändelser, som en skilsmässa, slår hårdare mot kvinnor. Män, oavsett ålder, tar större konsumtionslån och får i högre utsträckning inkassokrav än kvinnor. Ändå får kvinnor över 45 år oftare allvarliga betalningsproblem – betalningsförelägganden och skulder hos Kronofogden – än män i samma åldersgrupp. Det visar en ny analys från Kronofogden och Finansinspektionen om betalningsproblem bland låntagare.

Låntagare över 45 år

I undersökningen studeras personer som lånar för konsumtion och hur många som får olika typer av betalningsproblem. Medan kvinnor oftare får betalningsförelägganden och skulder hos Kronofogden

bland låntagare över 45 år gäller det omvända för alla under 45. Där är det en större andel män som får allvarliga betalningsproblem. Undersökningen visar att kvinnor och män lånar på lite olika sätt. Kvinnor lånar oftare men deras lån är generellt sett mindre medan män tar färre men större lån. Det hänger ihop med att kvinnor oftare använder sig av fakturor och delbetalningar från säljfinansieringsbolag, medan män oftare lånar av nischbanker.

Lån från nischbanker och säljfinansieringsbolag

Enligt studien finns det förutom skillnader mellan kvinnor och män skillnader mellan låntagare i olika åldrar. Unga lånar oftare av säljfinansieringsbolag och äldre lånar oftare av nischbanker. Det är en större andel unga låntagare som får betalningsproblem än äldre. Det gäller alla typer av betalningsproblem. Skillnaden mellan olika grader av betalningsproblem minskar med låntagarens ålder. Inkassokrav en tydlig signal om kommande allvarliga betalningsproblem bland äldre, medan det inte är det hos unga.

Marie Karlsson-Tuula

Akademien för insolvens- och fastighetsrätt utsedd som remissinstans

Akademien för insolvens- och fastighetsrätt vid Högskolan Väst har utsetts till Remissinstans rörande Europeiska kommissionens förslag till direktiv om harmonisering av vissa delar av insolvensrätten. Svaret ska vara inkommet senast den 17 mars 2023.

Diarienummer: Ju2022/03740

Ökat intresse om att ansöka om skuldsanering

Under 2022 år ansökte 25 658 personer om skuldsanering, en minskning med 2 417 personer jämfört med samma tid under år 2021. Under januari 2023 har dock ansökningarna ökat igen. Enligt Kronofogden får dock procentuellt sett allt färre ja på sin ansökan. För fem år sedan var andelen beviljade ansökningar cirka 60 procent, förra året hade den siffran sjunkit till 35 procent. För att Kronofogden ska bevilja skuldsanering ska den skuldsatta ha gjort tydliga ansträngningar för att förbättra sin situation, till exempel försökt att öka inkomsterna och minska kostnaderna. Ett annat kriterium är att personen inte kan betala tillbaka sina skulder inom överskådlig tid. Hur lång den perioden är varierar, men det kan handla om allt från sju till femton år beroende på personens situation.

Antalet hovrättsdomar med minst två års fängelse har ökat kraftigt

Under 2022 har antalet domar där minst en tilltalad dömts i hovrätten till fängelse i minst två år ökat med nästan 70 procent jämfört med 2021. Det här visar en granskning som Ekobrottsmyndigheten har genomfört. Totalt är det 41 personer som har dömts i hovrätten under 2022 till fängelse i två år eller mer. Det rör sig om betydligt fler domar än tidigare år, men antalet dömda är ungefär lika många som under år 2021. Tidigare har endast en eller några få personer dömts till så långa fängelsestraff.

Sammanlagt utdömdes 133 års fängelse för de 41 personerna. Det genomsnittliga straffets längd uppgick till nästan tre år och tre månader, vilket är något lägre än under 2021. Granskningen visar att straffens längd bland annat påverkas av hur pass delaktig i brottet

den dömdes varit. Skattebrott och bedrägeribrott är, vid sidan av bokföringsbrott, de vanligaste brottsstyperna.

Ungefär 65 procent av de som har dömts till långa fängelsestraff har varit frihetsberövade under förundersökningen eller förhandlingen. Detta kan jämföras med 85 procent under 2021. I tolv domar har det handlat om fängelsestraff på minst fyra år, under 2021 var det fem domar. 14 personer dömdes till fängelse i mellan fyra och sju år, det är samma antal som för 2021.

Bland domarna finns ett flertal domar som rör brottslighet riktad mot välfärdsstaten. Det rör sig dels om brott riktade mot Pensionsmyndigheten. Men framförallt handlar det om ett flertal så kallade Telecomärenden, som innefattar avancerade brottsupplägg med internationella kopplingar. I dessa ärenden har man lurat till sig 100-tals miljoner kronor i moms genom att lämna oriktiga uppgifter till Skatteverket.

I 17 av de 35 domarna finns beslut om återförande av brottsvinster till ett sammanlagt värde av drygt 259 miljoner kronor, varav 206 miljoner rör som är brott riktade mot Pensionsmyndigheten.

Statistik visar att skulderna för privatpersoner ökar hos Kronofogden

Vid årsskiftet noterades en dyster och ny rekordnivå för privatpersoners skulder hos Kronofogden. Den sammanlagda skulden är nu 101 miljarder kronor. Det är en ökning med drygt sju miljarder sedan förra året, eller närmare 20 miljoner om dagen. På tio år har skuldbeloppet vuxit med cirka 34 miljarder kronor. I början av januari 2023 fanns 393 781 personer registrerade hos Kronofogden, en ökning med 2 742 personer (0,7 procent) under 2022. Samtidigt ökar skuldbeloppet med 7,4 procent, något som delvis kan förklaras med att skuldernas räntekostnader ökar totalskulden. Skuldbeloppet för personer i Kronofogdens register minskar endast i Jönköpings län och

---

ökar i övriga län. Den största ökningen skedde i Stockholms och Västra Götalands län. Antal personer med skulder hos Kronofogden har ökat i drygt hälften av landets kommuner. Tre kommuner ligger kvar på samma nivå som förra året, och i 138 kommuner har antalet skuldsatta minskat.

Adressändring för prenumeranter

Glöm inte att anmäla adressändring till redaktionen vid avflyttning för att säkerställa att det senaste numret av tidskriften levereras.